

P.15,2,1

Dzieje filozofii od Arystotelesa do końca ery starożytnej
Cz.1 Zima 1907/8 1 godz. tyg.

Tekst w jęz. polskim, kart 17, luźnych, formatu 21 x 17 cm,
pismo maszynowe jednostronne, nieliczne dopiski odręczne na
odwrocie.

Dziękuję filozofii od Arystotelesa
do końca ery starożytności A.T.

Zima 1907/8

1907

Dzieje filozofii od Arystotelesa do końca ery starożytnej.

Wykłady 1-godź. Zima 1907/8.

Wykłady niniejsze poniekąd są, poniekąd zaśnie są dalszym ciągiem wykładów, które wygłaszałem o tej samej porze w ostatnie dwóch latach. Są fałszym ciągiem, gdyż w owych dwóch latach mówiłem od filozofii greckiej od jej początków, o Sokratesie a zeszłego roku o Platonie. Więć z tem się Arystoteles i to co po nim łączy. Ale o tyle znowu te wykłady nie są dalszym ciągiem, że 1. nie doprowadziłem Platona do końca, lecz przerwałem na tak wybitnem jego dziele, jakim jest Rzeczpospolita czyli dialog o sprawiedliwości, a 2. Przynajmniej wykłady każdego roku akademickiego, jeśli ja nie każdego półroczu powinny tworzyć zamkniętą w sobie całość. - To znowu spowodowała trudność, gdyż jakże traktować dzieje filozofii od Arystotelesa, nie mówiąc nic o poprzednikach, o Sokratesie albo przynajmniej o Platonie? Czyż więc znowu eb v ovo zaczynać i w jakim krótkim rysie z ekapitulować filozofię grecką przedarystotelesową? Nie, toby do celu nie prowadziło tak praktycznym w tym wypadku sposobem, jak wejście od razu in medias res, przytem wiadomości z poprzednich okresów rozwoju filo-

zofii greckiej w razie potrzeby, w toku wykładów będziemy sobie tarali się przypominać przygodnie. ~~Tyle~~ tylko ~~parę~~, *albo* całkiem ogólnego zorientowania się kilka słowy wyprzedzę początek właściwy.

Wstęp.

Filozofia grecka zrazu zajmowała się zagadnieniami kosmologicznymi. Z czego świat powstał, jaka jest jego istota. Obok innych rozwiązań |: woda, ogień, powietrze itd, szły ry elementy i siły ^{albo atomy} ~~powie~~, także takie, że świat niezmienny |: Eleaci:| albo że istota świata ład i harmonia |: Pitagoras, :| albo, że początek światu dał rozum |: Anaksagoras :|. Ale w wieku, w którym żył Anaksagoras, współczesnemu Periklesowi choć od niego starszy, w wieku V. Zaskakująco się odwraca się od problemów kosmologicznych, i zwraca się ku człowiekowi i jego ~~ist~~ sprawom: Nie nie możemy wiedzieć o początku i istocie świata, mało ~~nie~~ też to obchodzi, natomiast bardzo nam zależy na | tam, by wiedzieć, jak człowiek ma mówić, by zawiadnął innymi, jak ma postępować, by zdobyć sobie ~~o~~ ^o zamożny wpływ w społeczeństwie, co nakont o ~~o~~ ^o robić, jak się zachowywać, by mu było jaknajlepiej na świecie, bo dostąpił sze ~~o~~ ^o ~~o~~. Po okresie

kosmocentrycznym okresie antropocentrycznym. Reprezentantami jego sofistów i Sokrates. Zresztą bardzo różni, zasadniczo sobie pod niejednym względem przeciwni, ale to przeciwieństwo dotyczy nie kierunku i zakresu zagadnień, ktorými się zajmowali, lecz innej strony sprawy; ale i sofisci i Sokrates byli antropocentrykami, ktorzy sobie nie kłamięli głowy nad tem, jaka jest istota wszechświata, lecz nad tem, jak żyć, by być najdzielniejszym i najszczęśliwszym. Sprowadzili filozofię z nieba na ziemię. . . - Otóż najslawniejszy uczeń Sokratesa, Platon, 429-349 pierwszy po tym ~~1111~~ rozdziale objął znowu całość zagadnień, zarówno dociekając, czym jest świat w swojej istocie jak też rozprawiając o celu i zadaniu życia ludzkiego i o najlepszych sposobach spełnienia tego zadania. Jego filozofia przedstawia się pod względem swego obszaru jako całkowity system filozofii, w ktorym znajdujemy i ostrzeżenie o istocie wiedzy ludzkiej i sposobach zdobywania jej, i o duszy ludzkiej, i o pięknie, i o budowie świata, i o stosunku człowieka tak do świata jak do swego otoczenia ludzkiego, jednym słowem, zajmując się kwestyami logicznymi, psychologicznymi, epistemologicznymi, metafizycznymi i kosmologicznymi, ety-

kosmośrodkowym okresie anr

oznami, estetycznymi etc. I to nie tylko dotyczyło, lecz w sposób systematyczny, przyczem poglądy w poszczególnych tych kwestiach wyrażone, zwiernają się w pewną całość, przynajmniej w pewnych okresach życia platońskiego. Później sam poglądy swe częściowo zmodyfikował, wskutek czego w tym gmachu poglądów powstały rysy i pęknięcia, zakręglenie harmonijne się zatraciło :|. Arystoteles, uczeń Platona, był drugim wielkim systematykiem w dziejach filozofii greckiej. I On stworzył taki gmach wiedzy, obejmujący całokształt zagadnień filozoficznych. Ale gdy Platon nie tylko był filozofem, lecz też dużą nauką poetyką i dlatego w swych dziełach poglądy swe przedstawił nam w formie nie tylko pięknej, lecz także artystycznej, t.j. uwydatniając znamienne rysy, by całość plastycznie wystąpiła, od razu z góry obejmując wzrokiem dane dziedziny wiedzy, oświetlając fakty i szczegóły jasnym blaskiem daleko- i wysokosięgających idei, gdy więc Platon jest filozofem-marzycielem, żyjącym całą duszą w niebiosach, w zaświatach, a o tubajszym świecie wie i pisze tyle, ile z wysoka nań spoglądając dojrzał i poznać mógł, - Arystoteles poczyna sobie odwrotnie. Silną stopą stanął na ziemi, wrył

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry should be supported by proper documentation and that the books should be kept up-to-date at all times. The second part of the document provides a detailed explanation of the accounting cycle, which consists of eight steps: identifying the accounting cycle, analyzing and journalizing the transactions, posting to the ledger, preparing a trial balance, adjusting the accounts, preparing financial statements, and closing the books. The document also includes a list of common accounting errors and how to avoid them, such as double-posting, transposition errors, and omission of entries. Finally, the document concludes with a summary of the key points discussed and a reminder to always double-check the work for accuracy.

się w nią. Rozgląda się po niej starannie, bada każdy szczegó-
 1. gół. Wnika w drobiazgi, w szysztikomu się przypatruje. Zbiera
 2. fakty, materiały. Przenika Je swą Myślą. Układa w całość, a w
 3. ten sposób wznosi się i on coraz wyżej i wyżej sięgając toż
 4. aż w niebiosa i stając ostatecznie w obliczu Boga. Ale o nie-
 5. biosach i Bogu wie tyle tylko, ile człowiek na ziemi mieszka-
 6. jący wie. Nie wie, nie wie Arystoteles o niebiosach tyle co P
 7. Plato, który w nich przebywa jak duch błogosławiony. |: To
 8. nieco rozszerzona parafraza słynnej charakterystyki Goethego
 9. w historii nauki o barwach: | różnica usposobień, która spra-
 10. wia, że Platona można nazwać idealistą w dzisiejszem, popu-
 11. larnem tego słowa znaczeniu, a Arystotelesa trzeźwym empiry-
 12. ktem, ponieważ Realistą w dzisiejszem znaczeniu, nie potrzebi-
 13. nam kazać przeczytać, że przodków w zas adniczych punktach po-
 14. gląd u nich świat obaj myśliciele zgodni: |: to z Brandisa,
 15. II, 2, 1. 44 : | Obaj ściśle rozróżniali między wiedzę przed-
 16. miotową, naukową, należycie uza adniając a podmiotowym po-glą-
 17. dem na sprawę, umiemaniem potocznem |: To zasługa wielkopomna,
 18. Sokratesa : |. Ponieważ dla wiedzy przedmiotowej opiera się
 19. musi ściśle określeniami pojęciami, które są wytworem myślenia

The first part of the document discusses the general principles of the project. It outlines the objectives and the scope of the work. The second part describes the methodology used in the study. This includes the data collection methods and the analysis techniques. The third part presents the results of the study. These are discussed in the context of the research objectives. The final part concludes the document and provides recommendations for future research.

abstrakcyjnego, przede u obu ścisła też rozgraniczenie zmysłowego i rozumowego poznawania |: Sinnlichkeit u. Verstand :|
 To co do wiedzy. Co do świata obaj przyjmowali dwójaki pierwiastek wszelkiego istnienia: czynny i bierny |: duchowy i materialny :| Obaj też w dziedzinie życia ludzkiego byli zdania, że należą normy ~~nieubłagane~~ ^{nieugięte} postępowania, że człowiek nie dla przyjemności swojej żyje, że ma do spełnienia ważne w życiu zadanie. - W zasadach wlece zgoda. W sposobie przeprowadzenia, w szczegółach i to nawet bań o ważnych, czasem wielka różnica zdań. Ale w dziejach filozofii greckiej obaj największym systematykami. - Po tych uwagach, orientujących nas całkiem ogólnie o stanowisku Arystotelesa względem jego poprzedników bezpośrednich, zwracam się do

Zycie i dzieła Arystotelesa.

To według wykładow: Historya filozofii od Arystotelesa do Ojców Kościoła, Lato 1900. str. 2 - 16 z dodatkami 16a, 16b
 Totem u mnie 17, następnie 18-19, zaś Logika (Organon) Arystotelesa tutaj (1907/8) na nowo
 Nie same

ogół =
 lista
 5. Arystoteles
 1. Arystoteles - Konec
 1000

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.]

Logika Arystotelesa.

Zawarta i wyłożona w dziele organon.
Nie będę przedstawiał szczegółowo całego systemu logiki Ar.,

gdyż każdy zna jej ogólny charakter z logiki, której uczył się w szkole. Zna więc też główne terminy tutaj należące. Ale całym pominięciem jej też nie mogą, gdyż I. logika formalna w kształcie kształcie szkolnym ~~nie~~ jest tworem czysto Arystotelesa, lecz zmodyfikowaną przez prace dalszych logików, uzupełnianą. II. W szkole bierze się tylko formalną, czysto logiczną stronę tej nauki, gdy tym czasem u Arystotelesa ma ona swoje znaczenie epistemologiczne i po części metafizyczne. Więc dla ogólnego scharakteryzowania logiki Arystotelesa w jej pierwotnym kształcie musimy się nią nieco zająć.

Penka-a-grecka- ^{„ojciec logiki”} Logika Arystotelesa przedstawia się jako pierwszy na zachodzie systemat, usystemizowanie funkcji wnioskowania i dowodzenia z ich strony logicznej, nie psychologicznej oczywiście. [Pierwsze na zachodzie, gdyż na wschodzie, w Indiach, już przedtem takie systemizowanie przeprowadzono. Filozof indyjski Gotama stworzył system filozofii, znany pod nazwą Nyajaya |: Straszeński, str. 155 ff :| Wyraz ten oznacza coś, za pomocą czegoś wnioskany w rażacz i wyprzejdnamy wnioskki.

*2008 K. N. Raudle
A Note on the
Buddhist Mind
Oct. 1924.*

Utrzymywanie

Więc także rodzaj organon badania. Kiedy ten Gotama żył, trudno powiedzieć. Zdaje się, że gdzieś w V. wieku. Istnieje nawet w perskich źródłach opowieść, że Jego system został przy okazji wypławy Aleksandra Wielkiego do Indyi włączony przez brahminów jednemu z uczestników tej wypławy, i że także dał go Arystotelesowi. Tu nie da się skontrolować. Faktem jest tylko, że w tym systemie filozoficznym znajdujemy już próbę ujęcia wnioskowania i dowodzenia w pewną stałą formę. Mianowicie | : używając rodzimego tam przykładu: | : 1. góra ^{ta} ma ^{jest} w sobie ogień ^{jeź} 2. albowiem dymi się. 3. cokolwiek dymi się, ~~ma~~ w sobie ogień, n.p. ognisko kuchenne, 4. ta góra dymi się, 5. ta góra ma w sobie ogień. - Uderzają dwie rzeczy: Postawienie tezy na początku, więc dowód, nie wnioskowanie. Po drugie powtórzenie sub 4. to so było pod 2 a pod 5 to so było pod 1. Te powtórzenia pod względem logicznym nie nowego nie wnoszą w cały ten łańcuch myśli. Można je odrzucić, a wtedy-ee- uprawnia nas do tego fakt, że sami indyjscy logicy albo ich późniejsi następcy i uczniowie w Chinach i Japonii tak istotnie zrobili Mianowicie Motera: An essay on Eastern philosophy 1905. Autor

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in approximately 15 horizontal lines across the page.

japończykiem, profesorem filozofii w uniw. w Tokyo. Opowiada, że japońscy uczeni podają to rozumowanie w tej formie:

M S jest P albokim

S jest P *X jest miłośnikiem*

bo S jest M *bo X jest ulowczem*

a wszystkie M są P. *a wszyscy ludzie są miłośnikami*

Jak n.p. C¹ C² C³ dodaje zaś przytem Motora, że według tradycyi i naukowej są wszystkie M są P został później dodany, pierwotnie zmiast niego było tylko n.p. C¹ C² C³ są P¹.

Więc te formy według wszelkiego prawdopodobieństwa dawniejsze niż Arystotelesowe, a sposób ich ujęcia świadczy wymownie o tem, że wyrosły z praktycznej potrzeby usystemizowania form rozumowania, stosowanych w sporach i dyskusjach.

To też było punktem wyjścia dla Arystotelesa. Przypomnił sobie Sokratesa i Platona, którzy obaj materiału dostarczyli dosyć. Ich a zwłaszcza Platona dyskusye, spory z Antystotelesem i Sofistami. Przekonywują się na wzajem. Platon różnił tych, co wiedzą spór słowny od tych, co rzeczowo spór wiedzą. Tych, co sztuczkami przeciwnika w zdumienie sprawiają, tak, iż zapomina języka w sobie, chociaż racyi nie mają, więc od tych, co ściśle myślą i mówią i do wyników uzasadnionych dochodzą. Arystoteles obciął więc zdań sobie sprawę z tego, jakie są sposoby rzeczowego argumentowania w odróżnieniu od

*2 kopy mnie prowadzi
do góry Arystotelesowej*

The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year. It is followed by a detailed account of the various projects and the results obtained. The report concludes with a summary of the work done and the prospects for the future.

The work has been carried out in accordance with the programme of work approved by the Council of the Institute. It has been a year of active and successful work, and the results obtained are of great interest and value.

The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year. It is followed by a detailed account of the various projects and the results obtained. The report concludes with a summary of the work done and the prospects for the future.

The work has been carried out in accordance with the programme of work approved by the Council of the Institute. It has been a year of active and successful work, and the results obtained are of great interest and value.

The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year. It is followed by a detailed account of the various projects and the results obtained. The report concludes with a summary of the work done and the prospects for the future.

The work has been carried out in accordance with the programme of work approved by the Council of the Institute. It has been a year of active and successful work, and the results obtained are of great interest and value.

Jego pyta-
nie -
jak rozumieć i
niech nie!
(strona 625)

Warto

22/XI
1907

Da. fil. od Ar. do końca or. stan. Z. 1907/8. -10-
szych słownych wywodów. Jak myślimy i myśleć powinniśmy,
gdy szukamy prawdy, a jak, gdy tylko przeciwnika chcemy do
muru przyprześć i postawić na swoim? Dlatego obok słusznych
form myślenia i rozumienia uwzględnia tak obszernie błędne
wnioskowanie i pozorne rozumowanie sofistów, dostając do swego
rozanono obszerną rozprawę peri sofistikon elenchon.

To też w pismach logicznych jego główne miejsce zajmuje
nauka o dowodzeniu. ~~O pojęciu i sędziwie traktuje tylko niejako~~
~~w sposób wstępny, przygotowawczy.~~ Nie robiąc zasadniczej i
ścisłej różnicy między myślą a mową |: uchoff Platona :|,
nazywając zarówno myśli jak wyrazy homoiomata ton pragmaton
podobiznami rzeczy, ~~deputując się z analizy mowy ludzkiej~~
~~nie tylko swe poglądy na myślenie, lecz też na rzeczy same.~~
|: Kosachos gar logetai, tosauteschos to einaid somainoi. Met V. |
Tem się tłumaczy, że według niego pojęcie wyraża istotę rze-
czy, jak to się do naj owszych czasach za nim powtarzano.
I łatwo już z tej jednej uwagi rozumieć, że i sylogizm będzie
miał coś do czynienia z istotą rzeczy, skoro w skład jego wcho-
dzą pojęcia. ~~Nie każdy oczywiście wyraz oznacza pojęcie,~~
~~lecz tylko substantivum.~~ Łącząc je zaś między pojęciem jako

Drugim źródłem chęć wykazania sposobów, przy pomocy których można i należy uzasadniać prawdziwą, naukową wiedzę, episteme w przeciwieństwie do doxa. Sposoby te sprowadzają się do tego, co możnaby nazwać myślowym odtworzeniem rzeczywistości. W rzeczywistości bowiem wszystko co istnieje, istnieje dzięki pewnym zasadom bytu, dzięki pewnym przyczynom. Czyn jakiś jest sprawiedliwy, bo tkwi w nim sprawiedliwość, jak mawiał Sokrates, albo bo ma udział w idei sprawiedliwości, jak mawiał Platon. Tak więc owa zasada bytu, owa przyczyna, jest czymś ogólnym, To co ogólne, jest zasadą bytu każdego jednostkowego bytu. Więc należy też wykazując, dlaczego coś jest, to coś sprowadzić do czegoś ogólnego i z tego ogólnego wyprowadzić. Stosunek przyczyny i skutku znajduje swe myślowe odtworzenie w stosunku racji i następstwa. -Ale ta zgodność istnieje tylko w nauce już gotowej, ujętej w system wyłożonych dowodów. Póki badamy i prawdy szukamy, stosunek jest odwrotny. Mianowicie to, co proteronphyseal, jest hysteron proteron i odwrotnie. Od ~~szczegółów~~ dochodzimy do ~~skutków~~, ale skutki uzasadniamy przyczynami. Od poszczególnych faktów dochodzimy do ogólnych zasad, ale poznawszy ogólne zasady, rozumiemy na ich podstawie poszczególne fakty i rozumiemy ich konieczność. Stąd znaczenie dokładnej znajomości poszczególnych faktów dla poznania przyczyn i ogólnych zasad. /: To według Windibańd-Gödeckemeyr str. 176-181:/. Zarówno charakter ogólny zasad i przyczyn jak też ich znaczenie dla poznania ujawnia się w definicyi pojęcia.

Tejsie - oopt - rando (dizia)

Co znajduje swój byt i jakiego bycia, spramotowania i definicyi

Wyczerp skutków

Ekspedycja I. C.K. Kwesturze Uniwersytetu udziela się do wiadomości i
zastosowania.

Ekspedycja II. Ogłoszenie na tablicy czarnej dziekańskiej.

$$\begin{array}{r} \text{I} \\ \text{M} \text{ e } \text{ O} \\ \text{S a l l} \\ \hline \text{S e O} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{II} \\ \text{O e M} \\ \text{S a l l} \\ \hline \text{S e O} \end{array}$$

reductio:

$$\begin{array}{r} \text{M e O} \\ \text{S a l l} \\ \hline \text{S e O} \end{array}$$

~~zawarta tylko wiedza o fakcie. Nie wiem, dlaczego mur nie oddycha, mogę tylko powołać się na to, że mur nie jest zwierzęciem. Ale dla czegooby coś, co nie jest zwierzęciem, nie miałoby oddychać? Tego dlaczego tu niema. Aby więc syllogizm~~

~~miał swój właściwy charakter, musi tak brzmieć:~~

Metale są dobrymi przewodnikami

Srebro jest metalem

Srebro jest dobrym przewodnikiem

~~Wszystko, co oddycha, jest istotą żyjącą.
Mur nie jest istotą żyjącą
Mur nie oddycha.~~

Pa
seu
se p

~~Teraz widać, że to, co zajmuje w syllogizmie miejsce terminu tego [: istota żyjąca:], jest przyczynowym wyjaśnieniem faktu lub prawa, że mur nie oddycha. Nie oddycha, bo nie jest istotą żyjącą. - Albo na innym, zmodernizowanym przykładzie:~~

~~Metale są dobrymi przewodnikami. ^{Srebro} Miedź jest metalem, ^{Srebro} miedź jest dobrym przewodnikiem. itd.~~

Zarazem widać tu całkiem jasno i wyraźnie, jak przyczynowo

łączy się z istotą rzeczy, a istota rzeczy z charakterem ogólnym danego pojęcia. Istota żyjąca, to co jest przyczyną, że

~~jest metalem, jest i jest istota - to "metallozo" czy "metallozo" mur nie oddycha, sily tymczasem oddycha. pier kot itd, to pojęcie ogólne, zarazem w sensie "żyjąca" istotnie sęczy skupione. Podobnie jak w pojęciu metal, to ważna okoliczność. W logice~~

~~późniejszej nie pamiętano o temdaleko sięgającym związku o-~~

Vite

То мѣтallo
дѣлѣтoв то
мѣтallo

Gyéménis írtóm Takács, sálóimán jót vártómjány.

Mérsion, Którgh váry jny inkijém Kórijem hadjka ne Kóitk, máry 31 Jún

Livica jót mérsion, Którgh máry i t/

Livica má 31 Jún

gólnego pojęcia i ogólnego sądu i brano rzecz bardzoziej ze strony zewnętrznej. Ogólny sąd u Arystotelesa jest sądem, wyrażającym jakieś prawo, jakis konieczny związek. Później na równi z tym sądami ogólnymi traktowano takie, gdzie ogólność jest tylko wynikiem enumeracji. |: n.p. wszyscy tu obecni byli już w teatrze :|.

Te właśnie przytoczone cechy istotne sylogizmu, t. j. to, że on poprzez pojęcie średnie odsłania i stwarza związki przyczynowe, że tym sposobem jest zastosowaniem ogólnego prawa do poszczególnych wypadków, te cechy sprawiają, że sylogizm jest właściwą formą wnioskowania i dowodzenia naukowego. Jest ^(dris: deontologicz) sylogizm środkiem tak zwanej apodeksis, ściśle naukowego dowodu. ^{dojacej formy dowodu} Ale apodeksis musiałaby wisieć w powietrzu, prowadząc w nieskończoność, gdyby każda przesłanka znowu musiała ulegać tej apodeksis. Więc ostatecznie musi się dojść do przesłanek, które nie wymagają apodeksis. To są pierwsze podstawy, pewniki, archai. Są one dwojakie. Albo pewniki, t. zw. ameza, których prawdziwość poznaje rozum już bez pomocy dalszego dowodu, bez dalszych terminii medii |: stąd nazwa:|, Albo-są-~~to~~tu należą pewniki matematyczne i logiczne aksjomaty

1) ἑπιδησιή δ' ἢ ἀπὸ τῶν καθ' ἕκαστον ἐπὶ τὰ καθόλου
ἔφοδος. Top. I-12 (Schw. H. 70 in 7.)

2) οὐδέ τις ὁ ἐπιτην ἴσως ἀποδείκνυσιν, ἀλλ' ὅπως δηλοῦται.
anal. post. 91 b 34. (Kühnemann H. 180 in 9)

3) Διαλεκτικῆς δὲ συλλογισμῶς ὁ ἕξ ἐνδόξων συλλογισμῶν

Da. fil. od Ar. do końca ery starożytn. z. 1907/8. -16-:
która zajmuje się Topiką. Zadanie dotyczącej rozprawy określa
Arystoteles tak: znaleźć sposób, za pomocą którego potrafili-
byśmy o każdej przedłożonej nam kwestyi na podstawie ogólnie
przyjętych opinii |: eks endokson :| wysnuwać wnioski i bro-
nić się przed zdaniem przeciwników, nie popadać w sprzeczność
Brandis II, 2, 1. pg. 288 :| . Służy dyalektyka trojakiemu
celowi: Popierwsze służy wysi, ~~po-
druga~~ druga służąc nas wnikania
w różne zagadnienia, po drugie ułatwia wzajemne obco-
słowo, ucząc nas sądząc zdania rozumieć i badać według leżą-
cych na ich dnie założeń, po trzecie przygotowuje do nauki
traktowanie zagadnień, ucząc nas zdawać sobie sprawę z ukrytych
Bwiążących w zagadnieniach naukowych i znaleźć wła-
ściwe każdej nauce zasady, (idialt archai). W tym celu więc
Arystoteles zestawia używane w rozumowaniach nienaukowych
punkty widzenia, topoi, według pewnych kategorii. N.p. gdy
chcemy o kwestyi, sztem mamy się kierować dając jednej sprawie
pierwzeństwo przed drugą |: tu takimi topoi są n.p. 1.
Środek bliższy celowi od środka dalszego, rzecz trwałą od
rzeczy przemijającej, to co jest samo dla siebie celem od tego,
co tylko środkiem do celu innego, itd :|. Nie wchodząc w

1000

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

szczególne, zaznaczam, że pisząc tę topikę Arystoteles dowiódł
że bez uprzedzenia potrafił naukową metodą badać z równą
dokładnością i równym zamiłowaniem tak formy ściśle naukowego
jak potoczego myślenia, o ile ważył w grze słuszność i nie-
słuszność. Tym sposobem całe organon daje podziwiania godny o-
 obraz i dowód namątności naukowej w kierunku systematyzowania,
kora cechuje Arystotelesa.

KuL chciałaby zająć się liżą logiką Arystotelesa, znalazła ob-
 obszernie jej przedstawienie w Prantla, Gesch, d. Logik im Abri-
 lande tom I. str. 87-346 oraz w trytomowym dziele Meiera, ni-
 darmo wyszłam: Die Syllogistik des Aristoteles.

Czas nam jednak pośegnać Logikę i zwrócić się do metafizyki,
a na pograniczy między jedną a drugą nauką wspomnieć o

Kategorię Arystotelesa.

Wychłody z roku 1900 data 28 II
Ar do Kona ary starość 1913

The first part of the report deals with the general
 situation of the country and the progress of the
 work during the year. It is followed by a detailed
 account of the various projects and the results
 achieved. The report concludes with a summary of
 the work done and the plans for the future.

The first part of the report deals with the general
 situation of the country and the progress of the
 work during the year. It is followed by a detailed
 account of the various projects and the results
 achieved. The report concludes with a summary of
 the work done and the plans for the future.

The first part of the report deals with the general
 situation of the country and the progress of the
 work during the year. It is followed by a detailed
 account of the various projects and the results
 achieved. The report concludes with a summary of
 the work done and the plans for the future.